

บทความวิชาการ (Academic Article)

การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

Psychomotor Domain Assessment

ประวีณา เอี่ยมยี่สุน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Praweena Aiemyesoon

Asst. Prof., Faculty of Art Education, Bunditpatanasilpa Institute

praweena@gmail.com

Received: Nov 26, 2020

Revised: Jul 4, 2021

Accepted: Aug 29, 2021

Published: Aug 31, 2021

บทคัดย่อ

ทักษะพิสัย เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะของร่างกาย เช่น ทักษะทางการเคลื่อนไหว กล้ามเนื้อ รวมทั้งการประสานงานของสมองและกล้ามเนื้อ หรือด้านประสาทและกล้ามเนื้อ ทักษะพิสัยรวมอยู่ในการเรียนรู้ทุกอย่าง ตั้งแต่การเขียนซึ่งเกี่ยวกับการใช้ดินสอ ปากกา การวาดรูป การพูด ตลอดจนการใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การพิมพ์ การใช้เครื่องคิดเลข ความสามารถในการปฏิบัติ หรือกระทำการสิ่งต่างๆ โดยใช้อวัยวะหรือกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายประสานกับจิตใจและสมอง เช่น การรำและการเต้น การอ่านทำนองเสนาะ การวาดภาพ การเล่นเกมดนตรี เป็นต้น ทักษะพิสัยจะแสดงออกในรูปของพฤติกรรม การทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

พฤติกรรมด้านทักษะพิสัยของผู้เรียน เกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้นเริ่มตั้งแต่การรับรู้และการปฏิบัติพื้นฐาน การเตรียมความพร้อมและการเลียนแบบ การฝึกปฏิบัติ การปฏิบัติด้วยความชำนาญ และการปรับเปลี่ยนหรือสร้างปฏิบัติการ การวัดทักษะพิสัยจะวัดจากการให้ผู้ที่ถูกวัดแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ทำการวัดสังเกตเห็น และตัดสินระดับความสามารถในการปฏิบัติว่าสามารถทำได้เท่าใด ถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ โดยผลการปฏิบัติของผู้ถูกวัดเป็นผลของความสามารถทางสมองและความสามารถทางกายผสมกัน การวัดทักษะพิสัยเป็นการวัดที่ใช้สถานการณ์เพื่อทดสอบ การปฏิบัติงานของบุคคลกระบวนการวัดทักษะพิสัย มีขั้นตอนที่แตกต่างจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการวัดด้านจิตพิสัย เนื่องจากการวัดผลด้านทักษะพิสัยจำเป็นต้องมีการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติจริง ผู้สอนต้องใช้การสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนในระหว่างการปฏิบัติงาน

เครื่องมือวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติ สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ และเครื่องมือประเภทไม่ใช้การทดสอบ เครื่องมือประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกต การปฏิบัติงาน ประเภทของเครื่องมือวัดทักษะพิสัยจึงมีลักษณะเป็นแบบประเมินที่ใช้ประกอบการสังเกตของผู้ประเมิน แบ่งตามลักษณะการประเมินได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (checklist) แบบประเมินค่า (rating scale) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (scoring rubric)

คำสำคัญ: การประเมิน ทักษะพิสัย

Abstract

Psychomotor Domain is the body's physical learning, including physical movement, coordination between the brain and muscle. Psychomotor Domain is a principal part of many actions such as writing, drawing, speaking, typing, using equipment, and controlling body muscle for performing skills (dancing, singing, painting, and playing musical instruments). In addition, a psychomotor domain can appear through a series of behaviours, such as reactions to a given task.

Psychomotor domain behaviours are developed respectively: perception and initial action, preparation and imitation, practice, advance practice and adaptation. The psychomotor domain's assessment is evaluated through particular reaction by observation together with appropriate evaluation. In other words, the psychomotor domain's assessment intends to use a situation set to observe and evaluate the response and reaction of the learner, and it is different to cognitive and affective domain assessment.

The implement of psychomotor domain assessment can be categorised into two types: 1) testing and 2) non-testing tool; testing can be different kinds of tests, whereas non-testing assessment is observation and action base. Non-testing tools are commonly used along with the evaluator's observation, including a checklist, rating scale, and scoring rubric.

Keywords: assessment, psychomotor domain

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 กล่าวถึง ความมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) จากความมุ่งหมายดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าเป้าหมายของการจัดการศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สมบูรณ์พร้อมใน 3 ด้าน คือด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสมองและสติปัญญา พฤติกรรมด้านจิตพิสัย เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความรู้สึกร อารมณ์และเจตคติ และพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย หมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย ในการปฏิบัติหรือการทำการกิจกรรมต่างๆ เช่น ทักษะทางการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ รวมทั้งการประสานงานของสมองและกล้ามเนื้อ หรือด้านประสาทและกล้ามเนื้อ (Bloom, 1956; อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิจรูญ, 2556)

พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้จากการแสดงออกทางด้านร่างกาย ซึ่งผู้เรียนต้องมีความรู้ ความเข้าใจหรือการทำงานของสมองและสติปัญญา นอกจากนั้นการที่ผู้เรียนจะมีทักษะการปฏิบัติที่ชำนาญได้นั้นจำเป็นต้องการมีฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็ความสัมพันธ์กับความรู้สึกร อารมณ์และเจตคติ ในการวัดและประเมินทักษะพิสัย ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับขั้นของทักษะพิสัย เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของพัฒนาการด้านทักษะพิสัย จึงจะสามารถประเมินผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทความนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของทักษะพิสัย ลำดับขั้นของทักษะพิสัย แนวทางการวัดทักษะพิสัย ขอบเขตของการวัดและประเมินทักษะพิสัย ธรรมชาติของการวัดทักษะปฏิบัติ กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติ พร้อมทั้งเสนอตัวอย่างของเครื่องมือวัดทักษะพิสัยแบบต่างๆ ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับสำหรับผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินผล การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย

พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

พฤติกรรมด้านทักษะพิสัยของผู้เรียน เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเป็นการประสานการทำงานของสมองและกล้ามเนื้อ เช่น การเล่นดนตรี การร้องเพลง การเต้นประกอบจังหวะ การวาดภาพ เป็นต้น

กมลวรรณ ตังธนากานนท์ (2557) กล่าวว่า ลำดับชั้นของพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยแบ่งได้ 5 ชั้น ได้แก่ การรับรู้และการปฏิบัติพื้นฐาน การเตรียมความพร้อมและการเลียนแบบ การฝึกปฏิบัติการ ปฏิบัติด้วยความชำนาญ และการปรับเปลี่ยนหรือสร้างปฏิบัติการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การรับรู้และการปฏิบัติพื้นฐาน หมายถึง ตอบสนองสิ่งเร้าโดยอัตโนมัติ การรับรู้ ใส่ใจต่อสิ่งเร้า หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ และการปฏิบัติอย่างง่าย ไม่ต้องอาศัยการเรียนรู้
2. การเตรียมความพร้อมและการเลียนแบบ หมายถึง เตรียมพร้อมในการปฏิบัติ ตลอดจนการทำตามตัวแบบหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติต่างๆ การปฏิบัติในขั้นตอนนี้จะยังไม่เป็นอัตโนมัติและยังไม่ราบรื่นนัก
3. การฝึกปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติอย่างซ้ำๆ การปฏิบัติในขั้นตอนนี้จะค่อยๆ เป็นอัตโนมัติ และราบรื่นมากขึ้น
4. การปฏิบัติด้วยความชำนาญ หมายถึง การปฏิบัติอย่างคล่องแคล่ว แม่นยำ ชำนาญ การปฏิบัติในขั้นตอนนี้จะเป็นอัตโนมัติและราบรื่น
5. การปรับเปลี่ยนหรือสร้างปฏิบัติการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการ หรือสร้างปฏิบัติการขึ้นใหม่

แนวทางการวัดทักษะพิสัย

ดารณี ระจับทุกษ์ (2558) กล่าวว่า แบบวัดภาคปฏิบัติ หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติที่แสดงออกด้วยการกระทำ ภายใต้สถานการณ์ที่อาจจะอยู่ในรูปของขั้นเตรียมปฏิบัติ ขั้นกระบวนการปฏิบัติ และขั้นผลการปฏิบัติที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ

สังวรณี ภัตกระโทก (2557) กล่าวว่า การวัดทักษะพิสัยจะวัดจากการให้ผู้ที่ถูกวัดแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติให้ดู เพื่อให้ผู้ทำการวัดสังเกตเห็น และตัดสินระดับความสามารถในการปฏิบัติว่าสามารถทำได้เท่าใด ถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ โดยผลการปฏิบัติของผู้ถูกวัดเป็นผลของความสามารถทางสมองและความสามารถทางกายผสมกัน ก่อนการวัดทักษะพิสัย ผู้ทำการวัดต้องมีความเข้าใจประเด็นหรือมิติของทักษะพิสัยที่ต้องการวัดเป็นอย่างดี จึงจะสามารถออกแบบการวัดให้เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ผลการวัดมีความตรงและนำไปใช้ได้เหมาะสม คุณลักษณะที่นิยมใช้วัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยมีดังนี้

1. คุณลักษณะที่ใช้วัดกระบวนการ สามารถแบ่งเป็นลักษณะย่อยๆ ได้ดังนี้
  - 1.1 คุณภาพของการปฏิบัติงาน ซึ่งวัดจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน ความคล่องแคล่วว่องไวในการปฏิบัติ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ
  - 1.2 เวลา วัดจากเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานน้อย
  - 1.3 ทักษะการปรับปรุงงาน วัดจากการลดขั้นตอนการทำงานให้สั้นลง
  - 1.4 ความปลอดภัยในการทำงาน วัดจากความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ จำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นขณะทำงาน
  - 1.5 ความสิ้นเปลืองทรัพยากร อาจวัดจากจำนวนวัสดุที่ใช้เกิน

2. คุณลักษณะที่ใช้วัดผลงาน อาจแบ่งเป็นลักษณะย่อย ๆ ได้ดังนี้

- 2.1 คุณภาพของผลงาน วัดจากคุณภาพของงานตามความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน จุดเด่นของผลงาน ความเหมาะสมในการนำไปใช้ และลักษณะภายนอกที่ปรากฏ
- 2.2 ปริมาณงาน วัดจากปริมาณของผลผลิตที่ทำได้ภายในเวลาที่กำหนด
- 2.3 ทักษะการปรับปรุงงาน วัดจากพัฒนาการของผลงานในเชิงคุณภาพ และปริมาณ
- 2.4 ความปลอดภัยของผลงาน วัดจากระดับความปลอดภัยของผลผลิตเมื่อนำไปใช้
- 2.5 ความสิ้นเปลือง วัดจากจำนวนชิ้นงานที่ทำแล้วใช้ไม่ได้ หรือยอมรับไม่ได้

ขอบเขตของการวัดและประเมินทักษะพิสัย

กมลวรรณ ตังธนกันนธ์ (2557; น. 7-9) กล่าวว่า การวัดและประเมินที่สามารถจัดกลุ่มว่าเป็นการวัดและการประเมินด้านทักษะพิสัย มีรูปแบบที่สำคัญ 3 รูปแบบ ดังนี้

1) สมรรถภาพทางกาย (physical fitness) ความหมายของสมรรถภาพทางกายมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เช่น ในช่วงปี ค.ศ. 1990 นักวิชาการให้ความหมายของสมรรถภาพทางกายว่า หมายถึง ความสามารถของร่างกายในการประกอบกิจวัตรประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีพลังที่จะประกอบกิจกรรมในเวลาว่าง รวมถึงการเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อนได้ สมรรถภาพทางกายแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สมรรถภาพทางกายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และสมรรถภาพทางกายที่เกี่ยวข้องกับทักษะ แต่หลังจากนั้นจนถึงปัจจุบัน สมรรถภาพทางกาย หมายถึง การมีชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดี สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่เหนื่อยล้าจนเกินไป มีความเสี่ยงต่ำในการที่จะเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และสามารถคงไว้ซึ่งสมรรถภาพเช่นนี้ตลอดไป

2) ทักษะด้านกีฬา (sport skills) หรือทักษะด้านพลศึกษา (skills in physical Education) วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสมบูรณ์ของร่างกาย และเจตคติที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้มีสุขภาพที่แข็งแรง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา

3) ทักษะการปฏิบัติงาน (performance skills) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยงานที่จะเกี่ยวข้องกับความสามารถทางสมองหรือไม่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสมองก็ได้ แต่จุดสำคัญคือ ผู้เรียนจะต้องมีการปฏิบัติงานแล้วมีผลงานแสดงออกมาให้เห็น การวัดผลด้านทักษะปฏิบัติจึงเป็นการวัดกระบวนการหรือผลงาน หรือทั้งกระบวนการและผลงาน

ธรรมชาติของการวัดทักษะปฏิบัติ

สุวิมล ว่องวานิช (2557) กล่าวว่า การวัดทักษะเป็นการวัดที่ใช้สถานการณ์เพื่อทดสอบการปฏิบัติงานของบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของการวัด เช่น การปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม ทั้งนี้ผู้ถูกวัดจะได้รับมอบหมายให้ทำงานชิ้นใดชิ้นหนึ่ง โดยปกติแล้วการปฏิบัติงานจะเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในงานที่ต้องทำ ซึ่งจุดมุ่งหมายสุดท้าย คือ ได้ผลงาน การวัดภาคปฏิบัติจึงเป็นการวัดกระบวนการปฏิบัติงาน และการวัดคุณภาพของงานที่ได้จากการปฏิบัติ ในการวัดภาคปฏิบัตินั้น

ถ้างานที่มีขอบหมายให้ทำนั้นเป็นงานกลุ่ม ผู้เรียนจะได้รับการประเมินผลตามกลุ่มทำงาน แต่ถ้านั้นสามารถแยกทำเป็นคน ๆ ได้ ผู้เรียนควรจะได้รับประเมินเป็นรายบุคคล ตัวอย่างของทักษะที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติ เช่น ทักษะทางภาษา ทักษะทางศิลปะ ทักษะทางดนตรี ทักษะทางนาฏศิลป์ ทักษะการออกแบบสิ่งประดิษฐ์ งานฝีมือ ทักษะการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ทักษะทางกีฬา

ชนันธร หิรัญเชาว์ (2562) กล่าวว่า ทักษะนาฏศิลป์ คือ การแสดงออกท่าทางทุกส่วนของร่างกาย เพื่อเป็นการเลียนแบบธรรมชาติ เป็นการสื่อสาร โดยใช้กิริยา อากา และความรู้สึกต่างๆ เพื่อสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันทั้งผู้แสดงและผู้ชม

เมื่อพิจารณาธรรมชาติของการปฏิบัติงานแต่ละทักษะแล้ว จะเห็นว่าการทำงานใดก็ตามต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการทำงานแล้วมีผลงานออกมา กระบวนการทำงานและผลงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมา ผลงานที่ดี จึงมักมาจากทักษะในกระบวนการทำงานที่ดี การวัดภาคปฏิบัติที่ทำงานมักใช้การวัดผลงาน เพราะการวัดผลงานทำได้ง่ายกว่า เนื่องจากงานส่วนใหญ่ที่ทำมีผลงานสังเกตเห็นเป็นรูปธรรม ส่วนกระบวนการ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีการปฏิบัติเมื่อการปฏิบัติสิ้นสุด การสังเกตกระบวนการก็สิ้นสุด พฤติกรรมการปฏิบัติก็ไม่มีร่องรอย ดังนั้นผู้วัดภาคปฏิบัติจึงจำเป็นต้องบันทึกข้อมูลจากการปฏิบัติให้ถูกต้อง ตรงและใกล้เคียงกับความสามารถของผู้ปฏิบัติให้มากที่สุด

กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติ

กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติ ต้องมีการจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติจริง ผู้สอนต้องใช้การสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนในระหว่างการปฏิบัติงาน ดังนั้น การวัดทักษะการปฏิบัติ ส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับเตรียมการเรื่องสถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน กระบวนการวัดผลด้านทักษะปฏิบัติมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2557)

1. การกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติ ในขั้นนี้ผู้สอนต้องศึกษาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ว่ามุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใด ต้องการให้บรรลุผลในเรื่องใด แล้วกำหนดงานให้สอดคล้องกับหลักสูตร รายวิชานั้น

การใช้ข้อมูลที่ได้จากการวัดภาคปฏิบัติและการประเมินผลเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนการสอน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้ เพราะกระบวนการเรียนการสอนเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ผู้สอนจึงต้องทำการสอน อธิบายและประเมินผลว่าผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ การวัดภาคปฏิบัติที่เป็นระบบจึงจำเป็นต้องวางแผนกับงานที่จะให้ผู้เรียนทำ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการวางแผนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพสำหรับการปฏิบัติงานที่ผู้เรียนจะทำจะปรากฏอยู่ในตัวชี้วัด วัดดูประสงค์เชิงพฤติกรรม พฤติกรรมและสถานการณ์ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติงานจริง ในวัดดูประสงค์ จึงต้องระบุลักษณะงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ และสภาพการณ์ที่ผู้สอนต้องเตรียม เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานนั้น ๆ

ตัวอย่าง

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำได้อย่างถูกต้อง เมื่อครูกำหนดชื่อเพลงใส่กระดาษ แล้วให้นักเรียนจับสลากเพลงร่ววงมาตรฐาน

พฤติกรรม	ปฏิบัติทำรำ ร่ววงมาตรฐาน
สถานการณ์ที่ครูต้องเตรียม	เตรียมชื่อเพลงในกระดาษ
สถานที่	ในห้องเรียนนาฏศิลป์

2. การกำหนดสถานการณ์หรือเงื่อนไขที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องกำหนดสภาพการณ์หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานแก่ผู้เรียนให้ชัดเจนว่าจะให้มีลักษณะเช่นใด การวัดทักษะอาจเกิดขึ้นในสภาพการณ์จริงในสถานการณ์ที่มีการจำลองให้คล้ายคลึงกับสภาพการณ์จริง ในสถานการณ์ที่ผู้สอนควบคุมเงื่อนไขต่างๆ ในการทำงานเพื่อการทดสอบกระบวนการปฏิบัติงานในครั้งนั้นๆ หรือไม่ให้มีการปฏิบัติงานแต่วัดโดยการทดสอบด้วยข้อสอบ

การวัดการปฏิบัติที่จะให้ได้ผลดี ผู้สอนควรพยายามให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ปฏิบัติงานในสถานที่จริง การวัดในสภาพการณ์จริงให้ผลการวัดที่น่าเชื่อถือสูงรองลงมา คือ การวัดในสภาพการณ์จำลอง การวัดในห้องเรียนโดยการทดสอบด้วยข้อสอบข้อเขียนถือเป็นการวัดที่มีระดับความถูกต้องต่ำสุด อย่างไรก็ตามการวัดในสภาพการณ์จริงก็อาจเกิดปัญหาได้ เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพการณ์จริงนั้นอยู่นอกอำนาจการควบคุมของผู้ทำการวัด

3. การกำหนดคุณลักษณะที่วัดทักษะ การกำหนดคุณลักษณะที่วัดทักษะโดยเน้นให้เห็นว่าในการปฏิบัติงานนั้น ให้ความสำคัญกับการวัด กระบวนการหรือผลงาน หรือทั้งสองส่วนและจะผ่านตัวบ่งชี้อะไรบ้าง

เนื่องจากการวัดภาคปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายก่อนการตัดสินใจเลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้วัด ผู้วัดต้องวิเคราะห์คุณลักษณะที่ใช้วัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน ขั้นตอนนี้นับว่ามีความสำคัญมากในกระบวนการวัดทักษะการปฏิบัติเนื่องจากจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะ การวัดทักษะจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความครอบคลุมของคุณลักษณะที่กำหนดขึ้นตอนการกำหนดคุณลักษณะที่ใช้วัดทักษะปรากฏในเนื้อหาตอนต่อไป

4. การกำหนดวิธีการวัดภาคปฏิบัติ วิธีการที่ใช้วัดภาคปฏิบัติ มีหลายประเภท เช่น การวัดโดยการให้เขียนตอบ การวัดโดยสร้างสถานการณ์จำลอง การวัดโดยให้ปฏิบัติจริง

4.1 วัดโดยการให้เขียนตอบ การวัดแบบนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของงานที่ให้ทำ เช่น การคัดไทย การวาดภาพ การสร้างข้อสอบ นอกจากนี้ ยังมีงานบางประเภทที่ต้องทำการวัดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติด้วยการสอบข้อเขียน ก่อนที่จะให้ผู้เรียนไปปฏิบัติจริง เพื่อตรวจสอบทักษะความสามารถในงานที่ทำ โดยเฉพาะงานที่ทำแล้วมีความเสี่ยงอันตรายสูง เช่น การกระโดดร่ม การดำน้ำ

4.2 การวัดโดยการสร้างสถานการณ์จำลอง การกำหนดสภาพการณ์ที่จะวัดขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะวัด ผู้วัดอาจทำได้โดยการจัดเตรียมสถานการณ์จำลองที่มีความคล้ายคลึงกับสภาพการณ์ที่เป็นจริง เช่น สนามฝึกหัดขับรถ โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติให้ดู หรืออาจให้ผู้เรียนทำการปฏิบัติในสถานการณ์

ของการทำงานที่เป็นจริง เช่น ในสำนักงาน การเลียนแบบโดยสร้างสถานการณ์จำลอง สามารถทำได้หลายระดับ โดยมีระดับของความเป็นจริงต่างกัน

4.3 การวัดโดยให้ปฏิบัติงานจริง การวัดตัวอย่างของงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง สำหรับการวัดส่วนที่เป็นผลงานนั้น ส่วนใหญ่จะไม่วัดในสถานการณ์ที่มีการสอบ แต่มักจะพิจารณาจากชิ้นส่วนของงานที่ผู้เรียนส่งจะอยู่ในรูปของการเขียนตอบแต่ก็ไม่จำเป็นเสมอไป เช่น การให้ผู้เรียนส่งรายงานผลการทดลองตัวอย่างแบบคัดลายมือ บทประพันธ์ที่ให้แต่ง การให้อ่านทำนองเสนาะ

5. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ผู้วัด ช่วงเวลาที่วัด หลังจากที่คุณสอนเลือกวิธีการที่ใช้ในการวัดภาคปฏิบัติแล้ว ต้องมีการตัดสินใจเกี่ยวกับช่วงเวลาที่ใช้วัดภาคปฏิบัติ นั่นคือ จะใช้วิธีการให้ผู้เรียนเขียนตอบในสิ่งที่ปฏิบัติ หรือจะให้ผู้เรียนสอบปฏิบัติภายในช่วงเวลาที่กำหนดขึ้นเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือว่าจะวัดพฤติกรรมการปฏิบัติที่มีการเก็บข้อมูลเป็นช่วงที่ต่อเนื่อง การวัดภาคปฏิบัติที่ดีควรใช้วิธีการที่ผู้สอนมีโอกาสสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของผู้เรียนเป็นเวลานาน ได้เห็นการปฏิบัติงานที่แท้จริง เห็นพัฒนาการของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้สอนยังต้องเตรียมหาเครื่องมือที่มีความเหมาะสมเพื่อใช้ในการวัดภาคปฏิบัติซึ่งมีหลายประเภท เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรม แบบบันทึกพฤติกรรม

6. การกำหนดวิธีการประเมินผลและรายงานผลการวัด กระบวนการวัดทักษะการปฏิบัติจะยังไม่สิ้นสุดจนกว่าจะมีการประเมินผลและรายงานผลความสามารถในการทำงานของผู้เรียน วิธีการประเมินผลการวัดทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้มีหลายแบบ คือ การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ การประเมินผลแบบอิงความก้าวหน้าของผู้เรียน

เนื่องจากพฤติกรรมที่แสดงถึงการปฏิบัติไม่ได้ปรากฏให้เห็นอย่างคงทนถาวรตลอดไป ผู้วัดจึงต้องเตรียมเกณฑ์การวัดประเมินผลล่วงหน้า การวัดภาคปฏิบัติคล้ายๆ กับการตรวจข้อสอบอัตนัย คือ มีความเป็นปรนัยน้อย ข้อมูลที่ได้จากการวัดภาคปฏิบัติต้องนำมาประเมินโดยการตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติงาน

การประเมินแบบอิงเกณฑ์ เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียน โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เหมาะกับการประเมินผลความก้าวหน้า ให้ข้อมูลที่ละเอียด ทำให้ทราบว่าผู้เรียนและผู้สอนควรปรับปรุงจุดบกพร่องที่ใดเป็นการประเมินที่ให้ข้อมูลป้อนกลับที่ดี จุดอ่อนของการประเมินแบบนี้ คือ เป็นการยากที่จะกำหนดจุดตัดหรือเกณฑ์มาตรฐานที่จะจัดจำแนกผู้ที่มีทักษะกับไม่มีทักษะออกจากกันได้อย่างเหมาะสม และมีความยากในการแปลความหมายของเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินแบบอิงความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียนกับทักษะความสามารถเดิมที่มีอยู่ ผลการประเมินขึ้นอยู่กับระดับของพัฒนาการในตัวผู้ถูกทดสอบ การประเมินทักษะการปฏิบัติงานโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ เพราะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้มีความตั้งใจปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เกรดที่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเอง ไม่เน้นการแข่งขันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

เครื่องมือวัดด้านทักษะปฏิบัติ

เครื่องมือวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติ สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ และเครื่องมือประเภทไม่ใช้การทดสอบ (กมลวรรณ ตั้งธนานนท์, 2557)

1. เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบ เครื่องมือประเภทที่ใช้การทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินทักษะปฏิบัติ ประกอบด้วย

1.1 แบบทดสอบข้อเขียน แบบทดสอบข้อเขียนที่ใช้ในการวัดทักษะการปฏิบัติแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ และแบบทดสอบที่ใช้อธิบายกระบวนการทำงานหรือกระบวนการแก้ปัญหา

1.2 แบบทดสอบปากเปล่า แบบทดสอบปากเปล่านั้นควรใช้เมื่อต้องการวัดเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะการวัดการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม โดยให้สมาชิกที่ทำงานกลุ่มสอบปากเปล่าทีละคน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ได้ในการที่ต้องการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติงานนั้นจริงหรือไม่ แบบทดสอบปากเปล่านั้นมีข้อดี คือ ขณะสอบครูหรือผู้ประเมินสามารถปรับข้อคำถามได้ตามความเหมาะสม แบบทดสอบปากเปล่านั้นมีข้อจำกัดคือ ต้องวัดผู้เรียนทีละคนซึ่งใช้เวลามากกว่าการสอบข้อเขียน นอกจากนี้ผู้สอบในลำดับหลังมีโอกาสได้เตรียมตัวมากกว่า หรืออาจรู้แนวคำตอบจากผู้สอบ

2. เครื่องมือประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบ เครื่องมือประเภทที่ไม่ใช้การทดสอบเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกต การปฏิบัติงาน ประเภทของเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติจึงมีลักษณะเป็นแบบประเมินที่ใช้ประกอบการสังเกตของผู้ประเมิน แบ่งตามลักษณะการประเมินได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ (checklist) แบบประเมินค่า (rating scale) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (scoring rubric) รายละเอียดของเครื่องมือแต่ละประเภทมีดังนี้

2.1 แบบตรวจสอบรายการ มีลักษณะเป็นรายการที่ระบุพฤติกรรมหรือลักษณะที่บ่งชี้ทักษะสำคัญที่ต้องการวัด เพื่อให้ผู้ประเมินระบุว่าพฤติกรรมหรือลักษณะนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ แบบตรวจสอบรายการจะไม่แสดงระดับที่ชัดเจนของคุณภาพ เครื่องมือนี้จึงเหมาะกับทักษะการปฏิบัติที่ไม่มีรายละเอียดของขั้นตอน

ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการ

แบบประเมินทักษะการเต้นประกอบเพลง		
ชื่อ-นามสกุล.....		
วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....ผู้ประเมิน.....		
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “ปฏิบัติ” เมื่อผู้รับการประเมินสามารถปฏิบัติได้ และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “ไม่ปฏิบัติ” เมื่อผู้รับการประเมินไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่ได้		
ข้อรายการปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1.สามารถร้องเพลงที่เต้นได้		
2.ทำท่าทางประกอบเนื้อเพลงได้อย่างถูกต้อง		
3.เต้นได้ตรงจังหวะ		
4. ปฏิบัติท่าทางได้สวยงาม		
5. มีอารมณ์ร่วมกับเพลงยิ้มแย้มแจ่มใส		

2.2 แบบมาตรฐานประมาณค่า มีลักษณะเป็นรายการที่ระบุพฤติกรรมหรือลักษณะที่บ่งชี้ทักษะสำคัญที่ต้องการวัดเช่นเดียวกับแบบตรวจสอบรายการ แต่แบบมาตรฐานประมาณค่านี้จะให้ผู้ประเมินระบุระดับคุณภาพหรือความสมบูรณ์ของทักษะนั้น ๆ

ตัวอย่างมาตรฐานค่า

แบบประเมินทักษะการร้องเพลง

ชื่อ-นามสกุล.....

วัน เดือน ปี ที่ประเมิน.....ผู้ประเมิน.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่แสดงระดับการปฏิบัติที่สอดคล้องกับพฤติกรรม

การแสดงออกของนักเรียนในการร้องเพลง

รายการ	5	4	3	2	1
1.การยืนเหมาะสม					
2.น้ำเสียง					
3.เนื้อร้องถูกต้อง					
4.อักขระถูกต้องมีความชัดเจน					
5. การแบ่งคำถูกต้อง					

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง ดีมาก   4 หมายถึง ดี   3 หมายถึง ปานกลาง
2 หมายถึง พอใช้   1 หมายถึง ปรับปรุง

2.3 เกณฑ์การให้คะแนน มีลักษณะเป็นระดับที่แสดงลักษณะหรือความสำเร็จของการปฏิบัติหรือผลงานของทักษะที่ประเมิน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนนี้จะมีคำอธิบายพฤติกรรมหรือลักษณะที่สะท้อนถึงทักษะที่ประเมินในแต่ละระดับผลการประเมินกำกับไว้ ตั้งแต่ระดับดีมากจนถึงระดับที่ต้องปรับปรุง เกณฑ์การให้คะแนนจึงมีลักษณะละเอียด ช่วยให้ครูและผู้เรียนเข้าใจได้ตรงกันว่า ทักษะการปฏิบัติที่มีคุณภาพเป็นอย่างไร เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ ตลอดจนทำให้ผู้เรียนได้ทราบถึงขอบเขตหรือสิ่งที่ครูจะประเมินทั้งการประเมินกระบวนการและการปฏิบัติงาน และผลงานที่ได้จากทักษะการปฏิบัตินั้น เกณฑ์การให้คะแนนมี 2 ประเภท คือ เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม (holistic scoring rubric) และเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (analytic scoring rubric)

1) เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาภาพรวมของสิ่งที่ประเมินว่า สิ่งที่ประเมินมีลักษณะอย่างไรบ้าง เกณฑ์การประเมินประเภทนี้จะบรรยายคุณภาพโดยรวมของสิ่งที่ประเมินลดหลั่นตามระดับคุณภาพจากสูงสุดถึงต่ำสุด เกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวมจึงเหมาะสำหรับการประเมินผลสรุปรวม ซึ่งใช้สำหรับตัดสินผลการเรียนรู้หรือทักษะพิสัยของผู้เรียน

2) การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ เป็นเกณฑ์การให้คะแนนสิ่งที่ประเมินโดยพิจารณาคุณภาพของสิ่งที่ประเมินแยกรายองค์ประกอบ รายด้าน หรือรายมิติ เกณฑ์การประเมินประเภทนี้จะบรรยายคุณภาพ

ของสิ่งที่ประเมินแยกองค์ประกอบลดหลั่นตามระดับคุณภาพตั้งแต่สูงสุดถึงต่ำสุด หากองค์ประกอบที่พิจารณา มีความสำคัญไม่เท่ากัน ครูสามารถกำหนดน้ำหนักให้แก่เกณฑ์แต่ละด้านได้ตามความเหมาะสม การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ แต่มีรายละเอียดเพิ่มเติมมากกว่าเกณฑ์การให้คะแนนแบบองค์รวม

ตัวอย่าง การสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1) การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดตามหลักสูตร และกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.2) กำหนดมิติหรือองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการปฏิบัติงาน หรือผลการปฏิบัติงาน

2.3) กำหนดจำนวนระดับคะแนนหรือระดับคุณภาพของลักษณะการปฏิบัติหรือผลการปฏิบัติทักษะพิสัยนั้นในแต่ละมิติ หรือองค์ประกอบที่ประเมิน ซึ่งสามารถกำหนดระดับคะแนนในลักษณะเชิงปริมาณหรือคุณภาพก็ได้ ตัวอย่างเช่น ในเชิงปริมาณ อาจกำหนดเป็นระดับคะแนน 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ส่วนในเชิงคุณภาพ อาจกำหนดเป็นระดับ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุงตามลำดับ

2.4) กำหนดคำอธิบายลักษณะการปฏิบัติ หรือผลการปฏิบัติของเกณฑ์แต่ละระดับ

**เกณฑ์การประเมินแบบแยกองค์ประกอบ การใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมาย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระ นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่า
นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.5/3 แสดงนาฏศิลป์โดยเน้นภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออก
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ผู้เรียนเข้าใจภาษาท่าและนาฏยศัพท์ และสามารถแสดงท่าทางได้

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5	4	3	2	1
การปฏิบัติ ทำนาฏยศัพท์	สามารถปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ตามคำบอกได้ 5 ท่า	สามารถปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ตามคำบอกได้ 4 ท่า	สามารถปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ตามคำบอกได้ 3 ท่า	สามารถปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ตามคำบอกได้ 2 ท่า	สามารถปฏิบัติ นาฏยศัพท์ ตามคำบอกได้ 1 ท่า
การปฏิบัติ ภาษาท่า	สามารถปฏิบัติ ภาษาท่าโดย จับฉลาก 1 ท่า ภายในเวลา 5 วินาที	สามารถปฏิบัติ ภาษาท่าโดย จับฉลาก 1 ท่า ภายในเวลา 10 วินาที	สามารถปฏิบัติ ภาษาท่าโดย จับฉลาก 1 ท่า ภายในเวลา 15 วินาที	สามารถปฏิบัติ ภาษาท่าโดย จับฉลาก 1 ท่า ภายในเวลา 20 วินาที	สามารถปฏิบัติ ภาษาท่าโดย จับฉลาก 1 ท่า โดยใช้เวลา มากกว่า 20 วินาที
การนำนาฏ ศัพท์ และ ภาษาท่าไปใช้ ประกอบเพลง	สามารถปฏิบัติ ท่าทางได้ ถูกต้อง อารมณ์ที่ แสดงออกมา สอดคล้องกับ เพลง	สามารถปฏิบัติ ท่าทางได้ ถูกต้อง อารมณ์ที่ แสดงออกมา ไม่สอดคล้อง กับเพลง	สามารถปฏิบัติ ท่าทางได้ ถูกต้อง มี ข้อผิดพลาด เล็กน้อย อารมณ์ที่แสดง ออกมาไม่ สอดคล้องกับ เพลง	สามารถปฏิบัติ ท่าทางได้ ถูกต้อง เพียง บางส่วน เท่านั้น ผิดพลาดเป็น ส่วนใหญ่ อารมณ์ที่ แสดงออกมา ไม่สอดคล้อง กับเพลง	ปฏิบัติท่าทาง ได้ไม่ถูกต้อง อารมณ์ที่ แสดงออกมา ไม่สอดคล้อง กับเพลง

เกณฑ์การประเมินแบบแยกองค์ประกอบ การอ่านเขียน ร้องโน้ตสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระ ดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ คุณค่าดนตรี

ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ม.1/3 อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ผู้เรียนสามารถอ่าน เขียน และร้องโน้ตสากลได้

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5	4	3	2	1
การอ่านโน้ตสากล	อ่านโน้ตเพลงได้ถูกต้องตรงตามจังหวะ ไม่มีข้อผิดพลาดและอ่านได้ทันทีที่เห็นโน้ต	อ่านโน้ตเพลงได้ถูกต้องตรงตามจังหวะ ไม่มีข้อผิดพลาดแต่ใช้เวลาระยะเวลาในการพิจารณาโน้ตเพลงเล็กน้อย	อ่านโน้ตเพลงได้ถูกต้องตรงตามจังหวะ มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย	อ่านโน้ตเพลงได้ถูกต้องตรงตามจังหวะเพียงบางส่วน มีข้อผิดพลาดมาก	ไม่สามารถอ่านโน้ตเพลงได้
การเขียนโน้ตสากล	เขียนโน้ตเพลงได้ถูกต้องสมบูรณ์	เขียนโน้ตเพลงได้มีความผิดพลาด 1-2 จุด	เขียนโน้ตเพลงได้มีความผิดพลาด 3-4 จุด	เขียนโน้ตเพลงได้มีความผิดพลาดตั้งแต่ 5 จุดขึ้นไป	ไม่สามารถเขียนโน้ตเพลงได้
การร้องโน้ตเพลงสากล	ออกเสียงร้องโน้ตเพลงสากลได้อย่างถูกต้อง ไม่มีเสียงเพี้ยน	ออกเสียงร้องโน้ตเพลงสากลได้ มีเสียงเพี้ยน 1-2 จุด	ออกเสียงร้องโน้ตเพลงสากลได้ มีเสียงเพี้ยน 3-4 จุด	ออกเสียงร้องโน้ตเพลงสากลได้ มีเสียงเพี้ยน 5 จุดขึ้นไป	ไม่สามารถร้องโน้ตเพลงได้

การตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมิน ผู้สอนอาจใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ระหว่างผู้ประเมิน โดยให้ผู้ประเมินอย่างน้อย 2 คน ทดลองใช้เกณฑ์การประเมิน ถ้าผู้ประเมินให้คะแนนสอดคล้องกัน แสดงให้เห็นว่าแบบประเมินมีความเที่ยง หรือมีความเชื่อมั่น

บทสรุป

ทักษะพิสัย เป็นความสามารถในการปฏิบัติหรือกระทำสิ่งต่างๆ โดยใช้ວິວັຍະหรือกล้ำมเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายประสานกับจิตใจและสมอง การวัดทักษะพิสัยต้องมีการเตรียมสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติงาน และต้องมีการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายของการสร้างเครื่องมือ คือ การได้มาซึ่งเครื่องมือที่มีคุณภาพให้ผลการวัดที่น่าเชื่อถือได้ เครื่องมือที่มีคุณภาพต้องเป็นเครื่องมือที่วัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้จริง และให้ผลการวัดที่เที่ยงตรง

รายการอ้างอิง

- กมลวรรณ ตังธนากานนท์. (2557). *การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนันธร หิรัญเชาว์. (2562). *การพัฒนาทักษะนาฏศิลป์ไทยและความคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ดารานี ระงับทุกข์. (2558). *การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติร่วมมาตรฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พิชิต ฤทธิ์บุญ. (2556). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. แฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- สังวรรณ ังตกระโทก. (2557). *ลำดับชั้นของเจตพิสัยและทักษะพิสัย. ในเอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือวัดด้านเจตพิสัยและทักษะพิสัย*. หน่วยที่ 2. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2557). *การพัฒนาแบบวัดทักษะปฏิบัติ. ในเอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือวัดด้านเจตพิสัยและทักษะพิสัย*. หน่วยที่ 12. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. พริกหวาน กราฟฟิค.